

EGYENLŐ BÁNÁSMÓD HATÓSÁG

187
Ügyiratszám: EBH/ 17/2010
Előadó: dr. Kádár Tamás

A dr. Fazekas Tamás ügyvéd által képviselt **Magyar Helsinki Bizottság** (1054 Budapest, Bajcsy-Zsilinszky út 36-38.) közérdekű igényérvényesítésre jogosult kérelmére **Kiskunlacháza Nagyközség polgármestere, dr. Répás József** (2340 Kiskunlacháza, Kossuth Lajos tér 1.) eljárás alá vonttal szemben az egyenlő bánásmód követelményének megsértése tárgyában lefolytatott közigazgatási eljárásban az **Egyenlő Bánásmód Hatóság** az alábbi

HATÁROZATOT

hozta.

A hatóság megállapítja, hogy az eljárás alá vont polgármester a település roma kisebbségéhez tartozó személyekkel szemben a 2008. november 28-i demonstráción elmondott beszédével, valamint a magyarországi roma közösséggel szemben a **Mi Újságunk** című önkormányzati lapban 2009. márciusában és 2009. októberében megjelent írásaival megsértette az egyenlő bánásmód követelményét, és megvalósította a zaklatás tényállását.

A Hatóság az eljárás alá vont polgármesternek megtiltja a jogsértő magatartás jövőbeni tanúsítását és elrendeli a jogsértést megállapító jogerős és végrehajtható – a későbbiekben anonimizált formában megküldésre kerülő – határozatának **60 npra történő nyilvános közzétételét** a www.egyenlobanasmod.hu honlapján, továbbá kötelezi az eljárás alá vontat a határozat **90 npra történő nyilvános közzétételére** Kiskunlacháza nagyközség honlapján (www.kiskunlachaza.hu), valamint a határozat rendelkező részének nyilvános közzétételére egy alkalommal az önkormányzat „A Mi Újságunk” elnevezésű lapjának a határozat végrehajthatóvá válását követően megjelenő első számában.

A határozat ellen közigazgatási eljárás keretében fellebbezésnek helye nincs.

A határozat bírósági felülvizsgálata a kézbesítésétől számított 30 napon belül kérhető a Fővárosi Bíróságnak címzett, de a Hatóságnál benyújtott keresettel. A keresetlevél benyújtásának a döntés végrehajtására nincs halasztó hatálya, azonban a keresetlevélben a döntés végrehajtásának felfüggesztése kérhető. A keresetlevélben kérhető, hogy az ügyben a bíróság háromtagú tanácsban járjon el.

Az eljárásban felmerült 2.000-Ft, azaz kettőezer forint eljárási költséget az eljárás alá vont polgármester viseli, amelyet köteles megfizetni a határozat kézbesítésétől számított 30 napon belül az Egyenlő Bánásmód Hatóság 10032000-00288413 számú számlájára.

Amennyiben a kötelezett a pénzfizetési kötelezettségének nem tesz eleget határidőben, késedelmi pótlékot kell fizetnie, amelynek mértéke minden naptári nap után a felszámítás időpontjában érvényes jegybanki alapkamat 365-öd része.

INDOKOLÁS

A Magyar Helsinki Bizottság 2009. október 19-én érkezett kérelmében kérte a hatóságot, hogy indítson eljárást dr. Répás Józseffel, Kiskunlacháza Nagyközség polgármesterével szemben (továbbiakban: Polgármester vagy eljárás alá vont).

A kérelem szerint Horák Nóra 2008. november 23-i erőszakos halála után Kiskunlacházán erős romaellenes közhangulat alakult ki a helyi lakosság körében. Ezzel egyidőben az Önkormányzat november 28-ra összejövetelt szervezett „Demonstráció az erőszak ellen az életért” címmel. Kérelmező szerint a Polgármester már a demonstrációt megelőzően, 2008. november 26-án olyan kijelentéseket tett, amelyekben egyértelműen utalt arra, hogy azt feltételezi, az emberölés elkövetője roma és hangoztatta, hogy a helyi cigányság nagyban felelős a település közbiztonságának megromlásáért.

Magán a demonstráción a Polgármester úgy fogalmazott: *„Féljenek az erőszakot tevők, a tolvajok, a gyilkosok! Kiskunlacházán nincs helye az erőszaknak, nincs helye a bűnözőknek, Kiskunlacházán elég volt a romaerőszakból! Kiskunlacháza és Magyarország a békés, törvénytisztelő polgároké. Most már nem hagyjuk, hogy ellopják a javainkat, megverjék az időseket és meggyalázzák a gyermekeket. Ma még mi vagyunk többen.”* A Polgármester a demonstrációt követő időszakban is folyamatosan felelőssé tett a romákat a kiskunlacházi bűnözésért. Kérelmező álláspontja szerint fenti kijelentések pusztá szövegelemzéssel is, még inkább a közhangulat fényében csak romaellenes éllel értelmezhetők.

A kérelem szerint a Polgármester nyilatkozatai nyomán a romákban jelentős félelem alakult ki, mivel azok növelték a kialakulóban lévő romaellenességet és hozzájárultak az irányukban addig békésnek mondható közhangulat megromlásához. A demonstrációt követő időszakban több kiskunlacházi romát is értek atrocitások, valamint megjelentek az iskolai szegregációt támogató vélemények is. Kérelmező álláspontja szerint – mivel az események komoly sajtónyilvánosságot is kaptak – a Polgármester kijelentéseinek hatóköre nem korlátozódik Kiskunlacházára, azok az összes magyarországi romát érintették.

Kérelmező a panasz alátámasztására a fentiek mellett a Polgármester számos egyéb nyilatkozatára, beszédére, hozzászólására, valamint videofelvételekre és helyi, valamint országos sajtótermékek írásaira is hivatkozik. Ezek közé tartozik a kiskunlacházi képviselőtestület 2008. november 26-i ülése, a Nők Lapja Café internetes oldalának fóruma, a Mi Újságunk című lap több száma, a Polgármester 2008. november 28-i sajtótájékoztatója, a barikad.hu című honlap, a velvet.hu című honlap, az fn.hu című honlap, valamint a nol.hu című honlap.

A Mi Újságunk 2008. decemberi számának 13. oldalán közlemény jelent meg, melyben a Polgármester cáfolja azokat a híreket, melyek szerint az önkormányzat 40-50 roma család betelepítését tervezi: *„Ezúton nyomatékosan kijelentem, hogy sem ROMA, sem más nemzetiségű család betelepítését nem tervezi és nem támogatja az önkormányzat. Bárki, aki ezzel ellentétes híreket terjeszt, az valótlanúságot állít”.*

A decemberi szám 16. oldalán a tragédia kapcsán írott, az önkormányzat képviselő-testülete és a Polgármester által jegyzett nyílt levelet közölnék, amely az ország politikai vezetőit kifejezetten az erőszak elleni fellépésre szólítja fel, anélkül, hogy a romákra akár utalást is tartalmazna.

A hatóság megállapította, hogy több video megosztó portálon is található felvétel a Polgármester 2008. november 28-i demonstráción tartott beszédéről, ami megegyezik a kiskunlacházi önkormányzat által kiadott „A Mi Újságunk” című lap 2009. évi első számának 8. oldalán leírt szöveggel. A beszéd első felében a Polgármester kifejezetten az erőszak elleni tüntetést nevezte az összejövetel céljának, azonban a második rész már több utalást is tartalmaz a romákra nézve. Eszerint: *„Szomorúan hallom, hogy a romaügyi államtitkár szinte várja, követeli, hogy a romákat ért támadás során derüljön már ki, hogy magyarok követték el a bűncselekményt...Egyre inkább úgy érzem, hogy magyarként másodrendű állampolgár vagyok a saját hazámban... Féltjenek az erőszakot tevők, a tolvajok, a gyilkosok! Kiskunlacházán nincs helye az erőszaknak, nincs helye a bűnözőknek, Kiskunlacházán elég volt a romaerőszakból! Kiskunlacháza és Magyarország a békés, törvénytisztelő polgároké. Most már nem hagyjuk, hogy ellopják a javainkat, megverjék az időseket és meggyalázzák a gyermekeket. Ma még mi vagyunk többen.”* A beszéd végkicsengése ugyanakkor békés megemlékezésre és az erőszak elleni néma, méltóságteljes demonstrációra szólít fel.

A Mi Újságunk 2009. januári számában Platthy Miklóssal megjelent interjú alátámasztja, hogy a romákkal szemben pattanásig feszült volt a helyzet, a település lakossága indulatos volt.

Ugyanebben a számban jelent meg egy tudósítás az önkormányzat sajtótájékoztatójáról, melyen a Polgármester elmondta, hogy konferenciát szervez a romákkal való békés egymás mellett élés kialakításának érdekében. Kijelentette ugyanitt, hogy a 2008. november 28-i demonstráció az erőszak ellen zajlott, nem rasszista célja volt.

A Mi Újságunk 2009. februári száma 9. oldalán közli a Polgármester nyitó gondolatait, melyek a Kisebbségi Fórumon hangzottak el. Ezen a Polgármester beszél az önkormányzat közmunka-programjáról, a felnőttek tanulási lehetőségeiről, az oktatásról, valamint a közbiztonságról. Utóbbi kapcsán megemlíti, hogy az elmúlt években *„elégé elmérgesedett a viszony a roma és a magyar lakosság között... Egy dolgot viszont szeretnék leszögezni. Aki tisztességgel, becsülettel dolgozik és szeretne Kiskunlacházán élni, annak helye van ezen a településen. De azt nem fogom megengedni, hogy bárki a másikat bántalmazza, kirabolja, kifossa, vagy elvegye mástól, ami nem az övé! Nincs helye ennek Kiskunlacházán!”*. Záró gondolatként a Polgármester közölte: *„Remélem, a kommunikáció az Önkormányzat és a helyi cigány közösség között végre létre fog jönni! Ehhez kérem, olyan vezetőt válasszanak, aki hitelesen tudja Önöket képviselni, és akkor tudunk együtt dolgozni! A kinyújtott kéz tehát megvan, Önökön múlik, hogy elfogadják-e vagy sem!”*.

A Mi Újságunk 2009. márciusi száma 9. oldalán „Most már tényleg elég volt!” címmel közölte eljárás alá vont írását, amely 2009. február 11-én a Magyar Nemzet című lapban is megjelent. Ebben a Polgármester kifejti: *„Egyre másra látnak napvilágot azok a brutálisabbnál brutálisabb bűncselekmények, amelyek elkövetői igazoltan cigány származásúak voltak. A balliberális média és a kormány 'felelős' tagjai ennek ellenére továbbra is rasszizmusról beszélnek... Sajnos azt kell mondani, ma Magyarországon nyílt, intézményes rasszizmus folyik a magyarság ellen... Itt nemcsak rólunk van szó, hanem minden tisztességes cigány emberről, aki megpróbál emberként boldogulni. Ők is elszenvedői a brutalitásoknak. Be kell végre fejezni a társadalom terrorizálását, és szándékos félelemben tartását. Nem lehet elfogadni azt, hogy egyesek a kisebbségi lét álarca mögé bújva több jogot*

élvezzenek, mint a többségi társadalom. Egy normális társadalom működésének alapja az, ha az emberek biztonságban érzik magukat. Egy olyan világ, ahol, ha este elmegyek otthonról, akkor a saját lábamon és nem hullaszákban érkezem haza.”

Noha nem függ közvetlenül össze a 2008 novemberében történt eseményekkel, említést érdemel, hogy a Mi Újságunk 2009. októberi számának 12. oldalán eljárás alá vont nyílt levelet intézett Magyarország miniszterelnökéhez. Ebben több ízben tesz utalást a romák által elkövetett bűncselekményekre, majd megkérdezi: *„hány Olaszliszka kell még?”*. A levél későbbi részében hangot ad azon véleményének, hogy a hatóságok a romák biztonságát fontosabbnak tartják a 'magyarokénál', majd felteszi a kérdést: *„Tudja-e, hogy mi a valóság a mai Magyarországon, melynek Ön a miniszterelnöke? Cigányok rugdosnak halálra embereket, láncfűrészsel fenyegetik a magyar gazdákat, mert azok meg akarják védeni a tolvajoktól terményeiket. Magyar embereket tartanak egyes cigányok rabszolgasorsban, gyerekeket vernek meg a mobiltelefonjukért, és hogy elvegyék kis zsebpénzüket. Idős, munkában megöszült emberek rettegnek cigány tizenévesektől, akik kaszákkal támadnak azokra, akik szót emelnek az erőszak ellen, és akik orvosokat fenyegetnek meg, hogy kábító hatású gyógyszereket írjanak fel részükre. Az Ön Kormánya mindent megtett, hogy a Magyar Gárdát betiltsa, mondván, hogy félelmet kelt és gyűlöletet szít, de miért nem tiltja be a cigány szabadcsapatokat, akik felfegyverkezve egész megyéket tartanak rettegésben, akik még a rendőrökre is rátámadhatnak büntetlenül? ... Minden becsületes magyar és cigány ember azt akarja, hogy végre rend legyen Magyarországon!... Emberek milliói rettegnek a cigányság egy része általi állandó erőszaktól”*.

A Polgármester a 2008. november 28-i demonstrációt megelőzően a sajtótájékoztatón elmondta: *„Ami a fő problémát okozza nekünk, hogy nincs olyan felelős, helyi kisebbségi vezető, akivel tudnánk megfelelő szinten együttműködni, aki képes lenne hatni a helyi cigányságra, és sajnos ez is eredményezi azt, hogy a helyzet sok esetben odáig fajult, mint fajult most”*.

Mind az fn.hu honlap, mind a nol.hu honlap, mind pedig a velvet.hu honlap kérelmező által hivatkozott cikkei egyértelműen utalnak arra, hogy a településen a roma és nem roma lakosok között jelentős feszültség alakult ki, ami részben a Polgármester által elmondottakkal is összefüggésben állhat.

A hatóság a kérelmet megvizsgálva megállapította, hogy a Magyar Helsinki Bizottság alapszabálya alapján az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (Ebktv.) 3.§ e) pontja szerinti társadalmi és érdek-képviselési szervnek minősül, és mint ilyen, az Ebktv. 20.§ (2) bekezdése szerint jogosult a hatóság előtti közérdekű igényérvényesítésre. Ennek megfelelően a hatóság eljárást indított és érdemi nyilatkozatra hívta fel az eljárás alá vont Polgármestert.

Dr. Répás József 2009. november 12-én kelt levelében kérte a kérelem elutasítását.

A levél tanúsága szerint a 2008. november 28-án tartott sajtótájékoztatón kiemelte, hogy a demonstráció apropóját nem is annyira *„ez a szörnyű bűncselekmény adta, hanem az, hogy nyugodtan mondhatom, országos szinten olyanról, hogy közbiztonság, nem beszélhetünk... Óriási felháborodás volt, van, a településen óriási a döbbenet, és ez vezetett bennünket arra, községünk képviselőtestületének tagjaival, hogy ezt a demonstrációt szeretnénk megszervezni, ahol ki szeretnénk nyilvánítani azt, hogy elégünk van most már abból, hogy állandóan félni kell, elégünk van az erőszaktól, elégünk van az inzultusokból, szeretnénk végre nyugodtan, békésen, törvénytisztelő állampolgárok módjára a településünkön élni”*. A Polgármester

szerint ez az idézet is nyilvánvalóvá teszi, hogy a megmozdulást a közbiztonság romlása ellen szervezték. Fenntartja magának ugyanakkor a jogot, hogy *„ha a településünk közbiztonságát nagyban rontják azok a bűncselekmények, amiket roma származású polgárok követnek el, akkor az ellen egy erőszak elleni demonstráción feleltem a szavam”*.

A kérelem F/4 mellékletének A/2 pontja eljárás alá vont hivatkozása szerint bizonyítja, hogy a helyiek nagy része már a gyilkosság másnapján roma elkövetőket sejt a bűncselekmény mögött, így a romaellenes közhangulat kialakítása nem az ő négy nappal későbbi beszédéhez köthető.

A 2008. november 26-i képviselő-testületi ülésen elhangzottak a Polgármester véleménye szerint nem bizonyítják, hogy akár ő, akár valamelyik képviselőtársa roma tettet sejtett volna a gyilkosság mögött, ő maga pusztán arra hívta fel a figyelmet, hogy a lakosság körében nagyfokú romaellenes hangulat alakult ki. Eljárás alá vont fenntartja, hogy *„a helyi cigányság egy része nagyban felelős a település közbiztonságának megromlásáért”*, de ezzel nem kívánja a romákat kollektíve hátrányos színben feltüntetni.

Eljárás alá vont megjegyzi, hogy a gyilkosság után 3 nappal a településen összegyűlt, a kiskunlacházi romákon tettelesen elégtételt venni akaró fiatalokat személyesen beszélte le arról, hogy tettelességre kerüljön sor, illetve tudomása szerint a demonstrációt követően a helyi romákat semmiféle támadás nem érte sem a lakosság, sem a település vezetése részéről. Utal ugyanakkor arra, hogy az eltelt időszakban több feljelentés is érkezett a rendőrséghez a romák által nem romák sérelmére elkövetett bűncselekmények miatt. A Polgármester kiemeli még, hogy ő maga soha, sehol nem említett egy nevet sem a gyilkosság kapcsán, valamint tagadta, hogy a településen bármikor iskolai szegregációt támogató vélemények jelentek volna meg.

Eljárás alá vont kifejtette, hogy hamis az ő nyílt romaellenes attitűdjére való hivatkozás, hiszen például az országban elsőként rendezett roma-magyar kerekasztalt, valamint az elmúlt évben több alkalommal kisebbségi fórumot hívott össze a helyi cigányságnak. Az egyik ilyen fórumon elmondott beszédében (melyre a kérelem is hivatkozik F/4 melléklete D/2 pontjaként) biztosította a megjelent romákat, hogy aki tisztességgel, becsülettel dolgozik, az számíthat a támogatására. A Polgármester utalt arra is, hogy az önkormányzat közmunkaprogramjában felülreprezentált a roma lakosság, valamint arra, hogy 2008 novembere óta több roma vezető is látogatást tett nála, támogatásáról biztosítva őt.

A Polgármester álláspontja szerint (utalva a nem roma lakosságot a romák részéről érő sorozatos támadásokra) *„ha ebben a megfélemlítő, és támadó környezetben, ami a nem roma lakosság ellen irányul kimondjuk, hogy félünk, és ezért eljárás indul bárki ellen, az az egyik legalapvetőbb állampolgári jog, a szólás- és véleménynyilvánítás szabadságának korlátozása”*.

A kérelem azon hivatkozására, mely szerint a demonstráción elhangzott beszéd miatt a romák közül többen eltávoztak a községből, illetve kivették gyermekeiket az iskolából, a Polgármester az iskola tájékoztatása alapján leírta, hogy a demonstráció előtti héten, a demonstráció napján és az azt követő héten egy szülő sem kérte ki gyermekét az intézményből.

Eljárás alá vont utalt továbbá arra, hogy a beszéde végén, a felvonulás kezdete előtt mindenkit világosan megkért, hogy csendben, méltóságteljesen vonuljon, mindenféle atrocitást mellőzve. A menet végül több sajtótudósítás szerint is méltóságteljesen, békésen zajlott.

Nyilatkozata végén a Polgármester kifejti, hogy ő magánszemélyként vett részt a tüntetésen, élve véleménynyilvánítási és gyülekezési jogával, véleménye nem hatósági, így egy tekintet alá esik bármely választópolgáréval. Igazának bizonyítására utal a 30/1992. (V.26.) és a 18/2004. (V.25.) számú AB határozatokra, hivatkozva a véleménynyilvánítás szabadságának kitért szerepére, arra, hogy ez a jog a véleményt érték és igazságtartalmára tekintet nélkül védi, még azokat is, amelyek sértőek, meghökkentőek vagy aggodalmat keltenek.

Összefoglalva a nyilatkozatában előadottakat a Polgármester kifejti, hogy a kérelmező által előadottak pusztán feltételezések, melyek előítéletességből fakadnak és nem igazak.

A hatóság a Polgármester nyilatkozatát megküldte a Magyar Helsinki Bizottságnak, amely jogi képviselője útján fenntartotta a kérelemben leírtakat és indítványozta Kiskunlacházán közmeghallgatás megtartását.

A hatóság az ügyben további, esetleges rendelkezésükre álló információkat kérve megkereste a Pest Megyei Területi Cigány Kisebbségi Önkormányzatot, valamint az egyik újságcikk szerint a településen a „romaügyeket vivő” Magyarországi Cigányok Demokratikus Szövetségét, akik azonban a megkeresésre nem reagáltak.

A hatóság a rendelkezésére álló dokumentumok alapján megállapította, hogy az ügyben közmeghallgatás, vagy tárgyalás tartására, illetve további bizonyítékok beszerzésére nincs szükség, mivel egyfelől a rendelkezésre álló iratanyag lehetővé teszi a tényállás pontos megállapítását, másfelől pedig – figyelembe véve a településen uralkodó közhangulatot – ezen eljárási cselekmények kifejezetten károsak lehetnének, további feszültséget szítva.

A hatóság fentiek figyelembe vételével megállapította:

1. Nem valósított meg jogsértést a Polgármester az önkormányzat honlapján és a Mi Újságunk 2008. decemberi számának 13. oldalán megjelent közleménnyel, mivel az a településen elterjedt hírekre történt reagálás, az önkormányzat álláspontjának tisztázása, sem általános tartalmában, sem utalásaiban nem értékelhető a helyi romák elleni zaklatásként.
2. Nem tekinthető zaklatásnak a Polgármesternek a kérelmező által hivatkozott, a 2008. november 26-i képviselő-testületi ülésen elhangzott hozzászólása sem, abban ő a közbiztonság kérdését érinti, valamint megemlíti, hogy „Kiskunlacházán pattanásig feszült a helyzet”. A hatóság a kérelem tárgyából adódóan jelen eljárásban nem foglalkozott a más önkormányzati képviselők által az ülésen tett kijelentésekkel.
3. Nem található továbbá zaklatásra utaló megjegyzés az önkormányzat képviselő-testülete és a Polgármester által jegyzett – a Mi Újságunk 2008. decemberi számában megjelent nyílt levélben sem, amely az ország politikai vezetőit kifejezetten az erőszak elleni fellépésre szólítja fel, anélkül, hogy a romákra akár utalást is tartalmazna.
4. Ugyanakkor a Polgármester 2008. november 28-i demonstráción tartott beszéde a hatóság álláspontja szerint önmagában alkalmas lehetett arra, hogy a helyi romák körében félelmet keltsen, ellenséges, támadó környezetet alakítson ki. Eljárás alá vont nyilatkozatában leírja, hogy a településen a gyilkosságot követően rövid időn belül erős romaellenes hangulat alakult ki. Maga a Polgármester is elismeri, hogy egy ízben személyesen kellett lebeszélnie fiatalokat arról, hogy tettelesen vegyenek elégtételt a „kiskunlacházi romákon”. Ezek szerint eljárás alá vontnak nyilvánvaló tudomása volt arról, hogy a községben erőteljes a romaellenes közhangulat és pattanásig feszültek az indulatok. Amint semmilyen más nyilvánosan elhangzó beszéd, a Polgármester 2008. november 28-i demonstráción elmondott szónoklata sem értelmezhető, értékelhető kontextusának és környezetének figyelembe vétele nélkül. A hatóság álláspontja szerint a fentiek alapján vitathatatlan, hogy eljárás alá vont tisztában volt a településen

az 5 nappal korábban elkövetett gyilkosságot követően kialakult közhangulattal, különös tekintettel arra, hogy a demonstráció egyik apropója, kiváltó oka – noha általános erőszak elleni tüntetés volt – nyilvánvalóan az volt. A beszéd első felével és végkövetkeztetésével elősegítette a rendezvény célját, az erőszak elleni békés, méltóságteljes demonstrációt. Ugyanakkor a fentebb említett és a kérelemben kifogásolt bekezdések adott helyen, adott időben és adott környezetben történt felolvasása a hatóság álláspontja szerint egyértelműen alkalmas volt arra, hogy a település teljes roma lakosságában jelentős félelmet keltsen és megerősítse azokat a hangokat, amelyek a romák (a lakosság adott érzelmi állapotát tekintve akár kollektív) felelősségre vonását szorgalmazták. Ezen a tényen nem változtat az, hogy a Polgármester deklarált célja mind a demonstráció előtt és alatt, mind pedig utána az erőszak elleni tüntetés volt, rasszista célzat nélkül, ahogyan az sem, hogy tényleges erőszakos bűncselekmény a romák sérelmére a beszédet követően nem történt.

5. A kérelemben sérelmezett, a kiskunlacházi kisebbségi fórumon elhangzott és a Mi Újságunk 2009. februári száma 9. oldalán közölt beszéd a Polgármester részéről a hatóság álláspontja szerint nem valósított meg zaklatást. Noha egyes kijelentései megkérdőjelezhetőek, maga a kisebbségi fórum összehívása a Polgármesternek a problémához való konstruktív, a problémákra megoldást kereső hozzáállását támasztja alá.
6. A Mi Újságunk 2009. márciusi száma 9. oldalán megjelent „Most már tényleg elég volt” című cikk a hatóság álláspontja szerint indokolatlanul, egyoldalúan a cigányság képviselőit láttatja „brutálisnál brutálisabb bűncselekmények elkövetőinek”, ily módon alkalmas arra, hogy a roma származású személyekkel szemben megszegyenítő, ellenséges, adott esetben támadó környezetet alakítson ki. Ehhez hasonló hatás kiváltására alkalmas a Mi Újságunk 2009. októberi számában megjelent, fent említett nyílt levél is, amelyben a Polgármester a „cigányság egy része általi állandó erőszakra” ír. Figyelemmel az országban jelen lévő romaellenes hangokra és a megállapítások országos szintre helyezésére is, ezek az írások már túlmutatnak a kiskunlacházi roma népesség problémáján és a magyarországi roma közösséggel szembeni zaklatást valósítanak meg.
7. A hatóság – a rendelkezésére álló adatok alapján gondosan mérlegelve azok tartalmát és társadalmi környezetét – nem fogadta el a Polgármester azon védekezését, mely szerint az írások, beszédek nem valakik ellen, hanem általánosságban az erőszak ellen irányultak. A fent leírtak szerint eljárás alá vont több ízben tett utalást a romák által elkövetett bűncselekményekre (és csak azokra), így figyelembe véve a romaellenes közhangulatot is, a beszéd és az írások mindenképpen zaklatásnak minősíthetők.
8. A hatóság nem tudta elfogadni eljárás alá vont azon védekezését, mely szerint a demonstráción nem polgármesterként vett részt és így véleménye nem a polgármester, hanem egy magánszemély véleménye. Ennek ugyanis ellentmond az, hogy eljárás alá vont beszédei és írásai „dr. Répás József polgármester”, illetve „dr. Répás József Kiskunlacháza polgármestere” aláírással jelentek meg, így nyilvánvaló, hogy a sérelmezett kijelentéseket polgármesterként tette. A hatóság megjegyzi, hogy mind az – egyébként a képviselő-testület által szervezett – demonstráció résztvevői, mind a település más lakói okkal gondolhatták a Kiskunlacháza polgármestereként bemutatott (de egyébként is közismert) és beszédét, írásait e címen jegyző eljárás alá vontról,

hogy kijelentéseit közszereplő minőségében teszi. Éppen ez a minőség tette, tette kijelentéseit nagyobb súlyúvá és hatásúvá más magánszemélyekénél.

A hatóság határozata meghozatalánál az alábbi jogszabályokat vette figyelembe:

Az 1993. évi XXXI. törvénnyel kihirdetett Emberi Jogok és Alapvető Szabadságok Védelméről szóló egyezmény 10. cikke az alábbiakat állapítja meg: 1. „Mindenkinek joga van a véleménynyilvánítás szabadságához. E jog magában foglalja a véleményalkotás szabadságát és az információk, eszmék megismerésének és átadásának szabadságát országhatárokon tekintet nélkül, és anélkül, hogy ebbe hatósági szervnek joga lenne beavatkozni. 2. E kötelezettségekkel és felelősséggel együtt járó szabadságok gyakorlása a törvényben meghatározott olyan alakszerűségeknek, feltételeknek, korlátozásoknak vagy szankcióknak vethető alá, amelyek szükséges intézkedéseknek minősülnek egy demokratikus társadalomban a nemzetbiztonság, a területi integritás, a közbiztonság, a zavargás vagy bűncselekmény megelőzése, a közegészség vagy az erkölcsök védelme, mások jó hírneve vagy jogai védelme, a bizalmas információ közlésének megakadályozása, a bíróságok tekintélyének és pártatlanságának fenntartása céljából.”

Az Alkotmánybíróság a 30/1992. (V.26.) AB határozatában megállapította, hogy az emberi méltóság a véleménynyilvánítási és a sajtószabadság korlátja lehet. Az 1996. évi 8. tvr.-rel kihirdetett Polgári és Politikai Jogok Nemzetközi Egyezségokmányának 19. cikk 3.a) pontja a korlátozási feltételek között első helyen említi mások jogainak vagy jó hírnevének tiszteletben tartását. Az Egyezmény hasonló terminológiát használ, amikor „mások jó hírneve vagy jogai” védelmére utal.

Az Alkotmánybíróság egy későbbi, 96/2008. (VII.3.) AB határozatában is megfogalmazódik, hogy „az emberi méltóság jogából levezethető becsülethez, jó hírnévhez fűződő joggal szemben bizonyos esetekben a szólás- és véleménynyilvánítás szabadságának is meg kell hajolnia. A véleménynyilvánítással becsületében megsértett személy – a cselekmény egyéb körülményeitől függően – büntetőjogi, közigazgatási, avagy polgári jogi úton és az adott jogág szerinti szankció alkalmazásával elégtételt vehet a jogsértőn.

Az Alkotmánybíróság a 34/2009. (V.27.) AB határozatában – utalva korábbi, a véleménynyilvánítás szabadságával kapcsolatban hozott döntéseire – kifejtette: „Az idézett határozatok alapján az Alkotmánybíróság gyakorlata egyértelmű abban a kérdésben, hogy nem csupán a jóhírnévhez való jog [Alkotmány 59. § (1) bekezdés], hanem [az emberi méltósághoz való joggal való összefüggés miatt] a személyiségi jogok általánosságban is legitim alapjog-korlátozási célnak ismerhetők el”. Elismerve, hogy a szabad véleménynyilvánításhoz való jog kitüntetett szerepét és azt, hogy annak igen kevés joggal szemben kell csak engednie, megállapítja, hogy: „A szabad véleménynyilvánítás azonban olyan alkotmányos alapjog, amely csak felelősséggel gyakorolható [36/1994. (IV. 24.) AB határozat, ABH 1994, 231.], így az emberi méltóság, a becsület, a jó hírnév a véleménynyilvánítási szabadság korlátai lehetnek [pl. 36/1994. (VI. 24.) AB határozat, ABH 1994, 219, 230-231.; 18/2000. (VI. 6.) AB határozat, ABH 2000, 117, 122.; 20/2007. (III. 29.) AB határozat, ABH 2007, 295, 301.]

A 34/2004. (IX. 28.) AB határozat a következőképpen foglalta össze az Alkotmánybíróság álláspontját: „A 30/1992. (V. 26.) AB határozatban foglaltak alapján az emberi méltósághoz való jog a véleménynyilvánítási szabadság korlátja lehet. (ABH 1992, 167, 174.)”.

Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény preambuluma bevezető mondata így hangzik: „az Országgyűlés elismerve minden ember jogát ahhoz, hogy egyenlő méltóságú személyként élhessen.....”. Az Ebktv.

preambulumához fűzött kommentár 4. pontja alatt részleteiben fejt ki, hogy „az egyenlő bánásmód követelménye a kötelezettekől azt kívánja meg, hogy tartózkodjanak minden olyan magatartástól, amely bizonyos tulajdonságaik alapján egyes személyek vagy személyek egyes csoportjaival szemben közvetlen vagy közvetett hátrányos megkülönböztetést, megtorlást, zaklatást vagy jogellenes elkülönítést eredményez.” Az önkormányzat polgármestere, mint a helyi önkormányzat szerve az Ebktv. 4.§ b) pontja értelmében az Ebktv. hatálya alá tartozik, akinek, mint közfeladatot ellátó személynek, működése során be kell tartania a fentieket. Ennek értelmében nem valósíthat meg kijelentésével olyan magatartást, amely sérti az emberi méltóságot, és az érintett személynek/személyek csoportjának az Ebktv. 8.§-ban meghatározott valamely tulajdonságával van összefüggésben, és célja vagy hatása velük szemben megfélemlítő, ellenséges, megalázó, megszegyenítő vagy támadó környezet kialakítása. Ez a magatartás ugyanis a zaklatás tényállási elemeit nevesíti (Ebktv. 10.§ (1) bekezdés), azonban értelemszerűen nem szükséges, hogy a jogszabály által nevesített valamennyi elem megvalósuljon a magatartás által.

Az Ebktv. 10.§ (1) bekezdése szerint zaklatásnak minősül az az emberi méltóságot sértő, szexuális vagy egyéb természetű magatartás, amely az érintett személynek a 8. §-ban meghatározott tulajdonságával függ össze, és célja vagy hatása valamely személlyel szemben megfélemlítő, ellenséges, megalázó, megszegyenítő vagy támadó környezet kialakítása.

Az Ebktv. 19.§ értelmében a jogsérelmet szenvedett félnek kell valószínűsítienie, hogy hátrány érte vagy ennek közvetlen veszélye fenyeget, valamint, hogy a sérelemkor rendelkezett a 8.§-ban meghatározott valamely védett tulajdonsággal. Ezek valószínűsítése esetén a másik fél csak akkor mentesül, ha bizonyítja, hogy a fentiek szerint valószínűsített körülmények nem állnak fenn, vagy az egyenlő bánásmód követelményét megtartotta, illetve az adott jogviszony tekintetében nem volt köteles megtartani.

A törvény a kimentés speciális szabályát rendeli alkalmazni, amikor két alapjog összeütközése során valósul meg a megkülönböztetés. Az Ebktv. 7.§ (2) bekezdés a) pontja szerint az olyan rendelkezés, magatartás nem sérti az egyenlő bánásmód követelményét, amely a hátrányt szenvedő fél alapvető jogát másik alapvető jog érvényesülése érdekében, elkerülhetetlen esetben korlátozza, feltéve, hogy a korlátozás a cél elérésére alkalmas és azzal arányos. A hatóság – fent idézett alkotmánybírói határozatokkal megerősített – álláspontja szerint az emberi méltóság jogából következő személyiségi jogok (és különösen az ebből eredő egyenlő bánásmód követelménye) olyan súlyúak, hogy a véleménynyilvánítás jogával szemben bizonyos esetben feltétlenül elsőbbséget kell élvezniük.

A sérelmezett beszédek, írások a nyilvánosság előtt is ismertté váltak, így alkalmasak arra, hogy elsősorban a kiskunlacházi, de általában a magyarországi romákkal szemben is olyan ellenséges, támadó és megszegyenítő környezetet alakítson ki, amely az e csoporthoz tartozók életére hosszabb időn keresztül negatív befolyást gyakorol, társadalmi megítélésüket csorbítja, és növeli a velük szembeni előítéletességet. Az emberi méltóság jogának ilyenkor korlátozása semmiképpen sem állja ki az alapjogok összeütközése esetén az Alkotmánybíróság által is alkalmazott szükségesség-arányosság teszt próbáját.

Az eljárás alá vont polgármester a hatóság álláspontja szerint megvalósította az Ebktv. 8.§ e) pontjában megjelölt védett tulajdonsággal rendelkezőkkel szemben a zaklatás tényállását és e magatartását kimenteni nem tudta.

Fentiek alapján a Hatóság megállapította, hogy a Polgármester megsértette az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló törvény 10.§ (1) bekezdésében foglaltakat, és a rendelkező részben foglaltak szerint határozott.

A jogsértővel szemben alkalmazni rendelt szankciók (Ebktv. 16.§ b) és c) pontjai, 362/2004. (XII. 26.) Kormányrendelet 16.§ (2) bekezdés) vonatkozásában hangsúlyozza a hatóság, hogy

a jogsértés súlya, az érintettek nagy száma indokoltá tette egymás mellett több szankció, - így a jövőbeli hasonló cselekedetektől való eltiltás, és a határozat nyilvános közzététele – elrendelésének alkalmazását, hiszen az ilyen és hasonló kijelentések alkalmasak arra, hogy a településen és az országban egyébként is jelen lévő roma – nem roma konfliktusokat tovább élezzék. A Hatóság ezen kívül a határozat három helyen – honlapján, a kijelentés elhangzásának helye szerinti önkormányzat honlapján és az eljárás alá vonti beszédeket, írásokat közlő önkormányzati lapban – történő nyilvános közzétételét is elrendelte, ez az eszköz a legalkalmasabb ugyanis arra, hogy mások számára is visszatartó erőként szolgáljon, és a széles nyilvánosság által megismerhető legyen a döntés. Eltekintett ugyanakkor a hatóság a többi rendelkezésre álló szankció – így elsősorban a pénzbírság – alkalmazásától, mert döntésével mindenekelőtt prevenciós célokat kíván elérni, illetve tekintetbe vette azt is, hogy a polgármester kérelmező által sérelmezett írásai és kijelentései egy része esetében nem állapítható meg a zaklatás.

Határozatomat az Ebktv. 15. § (1) bekezdés a), 13.§ (1) bekezdés, továbbá a 14.§ (1) bekezdés a) pontjában biztosított hatáskörömben eljárva hoztam meg.

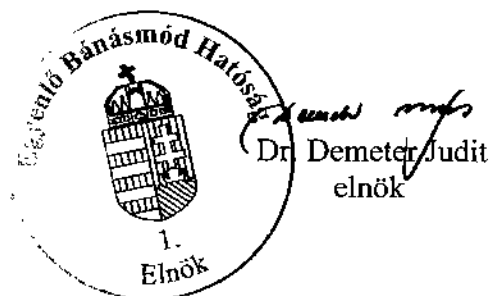
A Hatóság eljárására és hatáskörére az Ebktv., a Ket., valamint az Egyenlő Bánásmód Hatóságról és eljárásának részletes szabályairól szóló 362/2004. (XII. 26.) Kormányrendelet szabályai vonatkoznak.

Az eljárás megindulásának napja: 2009. október 19.

Az ügyintézési határidő lejártának napja: 2010. február 19.

A határozat elleni fellebbezést az Ebktv. 17.§ (1) bekezdése zárja ki. A határozat bírósági felülvizsgálatát az Ebktv. 17.§ (3) bekezdése, valamint a *közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény* 98. § (3) bekezdése és 109. § (2) bekezdése biztosítja.

Budapest, 2010. január „19”

A határozatot kapják:

1. dr. Répás József, Kiskunlacháza Nagyközség polgármestere
2340 Kiskunlacháza, Kossuth Lajos tér 1.
2. dr. Fazekas Tamás ügyvéd a Magyar Helsinki Bizottság címén
1054 Budapest, Bajcsy-Zsilinszky út 36-38.
3. Irattár (2 pld.)

1024 Budapest, Margit krt. 85.

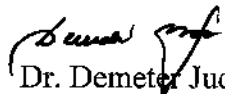
Tel: (1) 336 7843

Fax.: (1) 336 7445

KÖLTSÉGJEGYZÉK

5 darab térítvevényes levélküldemény: 5x400 forint = 2000 forint

Budapest, 2010. január „19,,

Dr. Demeter Judit
elnök

